

Lidskoprávní moot court 2017

Zadání případu

1. Nině Opletalové je 32 let, žije se svým manželem Zdeňkem Opletalem a dvěma dětmi Bárrou (4 roky) a Františkem (2 roky) v městečku Kostelec u Orlové (okres Orlová). Před více jak dvěma a půl rokem ve třetím měsíci těhotenství byla Nině diagnostikována rakovina děložního čípku.
2. Lékaři Nině navrhli dvě varianty léčebného postupu. První variantě by muselo předcházet ukončení těhotenství z důvodu, že se jedná o agresivní léčbu. Dále by byl operativně odstraněn nádor a následovala by intenzivní radioterapie a chemoterapie. Pravděpodobným vedlejším účinkem léčby by byla neplodnost. Šance na vyléčení při zvolení agresivní metody léčby byla lékaři odhadována na více jak 75%. Druhá varianta léčby byla více konzervativní, v jejím průběhu byla navrhována forma chemoterapie, která by neohrozila vývoj plodu, avšak tato léčba nemohla zajistit dostatečnou prevenci rozvoje nádoru a vzniku metastáz. Ihned po porodu by se přistoupilo k agresivní léčbě, nicméně odklad se začátkem léčby by způsobil výrazný pokles šancí na vyléčení. Paní Nina se s ohledem na život a zdraví svého nenarozeného dítěte rozhodla pro druhou, konzervativní variantu léčby.

3. Dne 22. 8. 2015 paní Nina porodila císařským řezem. Syn František se narodil zdravý a paní Nina ihned zahájila intenzivní léčbu na specializovaném pracovišti. Ačkoliv z počátku léčba probíhala nadějně, došlo bohužel k rozvoji metastáz v různých částech těla. Paní Nina za poslední dva roky absolvovala tři cykly chemoterapie. Rakovina se ale vždy vrátila a účinnost chemoterapie klesá.
4. Paní Nina má na podzim podstoupit čtvrtý a z důvodu rostoucí rezistence rakovinných buněk pravděpodobně již poslední cyklus chemoterapie. Léčba stávajícím lékem **Curenton**, jehož podání je plně hrazeno z veřejného zdravotního pojištění, by paní Nině dle odhadu lékařů zajistila rok života. Dle vyjádření ošetřujícího lékaře Niny, by v jejím případě mohl být použit i lék **Aluidon**, který je z veřejného zdravotního pojištění standardně hrazen pouze osobám v brzkých stádiích nemoci v prvním cyklu léčby chemoterapií. Aluidon, dle názoru ošetřujícího lékaře, Nině prodlouží život až o dalšího půl roku, ale jeho užívání je spojeno s výraznějšími vedlejšími účinky snižujícími kvalitu života a náklady na cyklus léčby Aluidonem jsou o 2 000 000 Kč vyšší než za cyklus léčby Curentonem. Úhrada léku z vlastních prostředků není pro rodinu Niny z finančního hlediska možná.
5. Paní Nina je přesvědčena, že lék Aluidon jí může prodloužit život a že neexistuje alternativní lék, který by takové prodloužení života zajistil, a je tak naplněna podmínka pro úhradu léku jinak nehrazeného z veřejného zdravotního pojištění dle § 16 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Paní Nina je smířena s tím, že zemře, ale chce, aby její děti mohly strávit co nejvíce času se svou matkou.
6. Paní Nina tedy podala 30. 6. 2017 ke své zdravotní pojišťovně - Zdravotní pojišťovna zaměstnanců v komerčních službách se sídlem v Olomouci na Dolním náměstí 37 (ZPS) žádost o úhradu léku Aluidon z veřejného zdravotního pojištění. K této žádosti paní Nina připojila vyjádření svého ošetřujícího lékaře, který na základě své expertízy a zahraničních studií předkládal názor, že lék Aluidon je schopen prodloužit paní Nině život oproti jiným dostupným lékům.
7. Svou žádost paní Nina doplnila posudkem dětského psychologa, z něž vyplývá, že období půl roku může hrát v případě syna paní Niny Františka výraznou roli pro vytvoření vzpomínek na matku. Zároveň psycholog dochází k závěru, že zhoršení zdravotního stavu matky vlivem vedlejších účinků léku budou děti samozřejmě vnímat a zdůrazňuje, že bude nutné s přístupem dětí ke zdravotnímu stavu matky pracovat.
8. Revizní lékař ZPS se 24. 7. 2017 k žádosti o úhradu Aluidonu z veřejného zdravotního pojištění vyjádřil nesouhlasně. Svou argumentaci podpořil zejména tím, že délka dožití není jediným kritériem pro hodnocení vlivu léčby na zdravotní stav pojištěnce, ale že je potřeba brát v úvahu i kvalitu takového života. Ve svém vyjádření revizní lékař popisuje, jaké nežádoucí účinky lék Aluidon oproti léku Curenton způsobuje. Lékař dochází k závěru, že užívání léku Aluidon by mělo za následek takový pokles kvality života paní Niny, že, s ohledem na zdravotní stav paní Niny, je vhodnější léčba lékem Curenton, a že tedy nemůže vyslovit souhlas úhradou léku Aluidon paní Nině z veřejného zdravotního pojištění.
9. ZPS na základě posouzení revizního lékaře svým rozhodnutím z 31. 7. 2017 odmítla lék Aluidon z veřejného zdravotního pojištění uhradit. ZPS ve svém rozhodnutí uvádí, že lék je hrazen pouze pacientům v prvním cyklu chemoterapie, u nichž má vysoký

potenciál k úplné úzdavě. Z důvodu, že onemocnění paní Niny je už v takové fázi, že ani lék Aluidon, nemůže vést k úzdavě, jeho indikace není na místě. ZPS nerozporuje, že Aluidon může život paní Nině prodloužit, avšak způsobil by takový pokles kvality života, že nemůže být považován za lék vhodný pro zdravotní stav paní Niny.

10. Paní Nina podala odvolání proti rozhodnutí na ředitelství zdravotní pojišťovny, ředitelství ZPS svým rozhodnutím potvrdilo prvostupňové rozhodnutí a zcela se ztotožnil s argumentací v něm obsaženou.

11. Doba, kdy má být zahájen další cyklus chemoterapie, se blíží a paní Nina se nechce smířit s tím, že ji pojišťovna nechá zemřít o půl roku dříve.

Zadání

Vaším úkolem je formulovat správní žalobu s návrhem na vydání předběžného opatření. Žalobou paní Nina usiluje o úhradu léku pojišťovnou, dále máte formulovat vyjádření pojišťovny k této žalobě a argumentovat, proč nemá být lék Aluidon z veřejného zdravotního pojištění uhrazen. Argumentace obsažená v obou těchto podáních by měla odrážet pozice stran, jak byly výše stručně přiblíženy.

Existenci léků Aluidon a Curenton, včetně jejich registrace v ČR berte za danou.

Nezpochybnujte, že Aluidon může život paní Nině prodloužit, na úkor značného rizika snížení kvality jejího života.

V podáních se věnujte těmto otázkám:

- Který soud je věcně příslušný k projednání žaloby?
- Má paní Nina nárok na úhradu léku Aluidon z veřejného zdravotního pojištění?
- Jak se určí, že je konkrétní lék/poskytnutí zdravotních služeb z hlediska zdravotního stavu pacienta jedinou možností léčby dle § 16 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění?
- Jaký je v dané situaci nejlepší zájem dítěte.

Simulované jednání se bude týkat pouze vydání předběžného opatření.

Paní Nina

Spolu s žalobou podáváte i návrh vydání předběžného opatření, protože je pro Vás důležité, aby se podáváním léku začalo co nejdříve. Vaše argumentace spočívá v tom, že Aluidon prodlouží paní Nině život, a že tedy představuje možnost léčby, která nemá alternativu, a musí tedy být hrazen.

Aby žaloba byla podána ve lhůtě pro její podání, tak datum podání žaloby uveďte bez ohledu na okamžik odevzdání plnění.

Zdravotní pojišťovna zaměstnanců v komerčních službách (ZPS)

Existenci uvedené zdravotní pojišťovny berte za reálnou. Žádný další vhodný lék pro paní Ninu neexistuje a Curenton dle Vaší argumentace představuje s ohledem na zdravotní stav paní Niny vhodnější metodu léčby než Aluidon.

Argumentujte proti věcné příslušnosti správního soudu.

Přílohy:

1. Vyjádření ošetřujícího lékaře Niny o vhodnosti použití Aluidonu
2. Žádost o úhradu léku Curenton z veřejného zdravotního pojištění
3. Psychologický posudek o vlivu prodloužení života paní Niny o půl roku na její děti
4. Nesouhlas revizního lékaře s úhradou Aluidonu z veřejného zdravotního pojištění
5. Rozhodnutí ZPS o nehrazení Aluidonu z veřejného zdravotního pojištění
6. Odvolání proti rozhodnutí ZPS
7. Dopis paní Niny řediteli ZPS
8. Rozhodnutí ZPS o odvolání
9. Návrh OSPOD na svolání případové konference za účelem řešení situace dětí Opletalových